

posebno prihvaćena, odnosno ako kreator ne supotpíše teretnicu, a osobito ako ona dodje u ruke trećega korisnika. Obzirom na stajalište gornje presude bilo bi uputno kada bi zainteresirani u koliko se radi o poslovima koji imaju veze s Italijom, i kada postoji mogućnost da će se sporazum raspravljati pred talijanskim sudovima zahtijevao da se supotpisom kreatorjevim na teretnici izričito navede da on pristaje na klauzulu kojom se brodar oslobadja odgovornosti zbog zakašnjenja. Na str. 20 ove publikacije objavljena je presuda našega suda koja, medju ostalim, tretira i pitanje prihvaćanja klauzula koje brodar samovoljno unese u teretnicu. Stajalište citirane presude može poslužiti kao putokaz i za ovakve vrsti sporova.

B.J.

KASACIONI SUD ITALIJE

Presuda od 22.III 1963.

Holandeska pomorska agencija
c/a Merzario

Šteta na teretu - Za utvrdjivanje štete mjerodavan je nalaz avarijskog komesara sastavljen u prisustvu osiguratelja i osiguravnika i u odsutnosti brodara, ako je brodaru na vrijeme bilo javljeno kada će se izvršiti pregled tereta - Mjerodavan je poziv i brodarevu agentu - Zapovjednik mora znati i poduzimati mjere za zaštitu tereta od vrućine

Brodar je primio na prijevoz teret koji je podložan kvaru od utjecaja vrućine. Bila je izdata čista teretnica. Na odredištu je ustanovljen kvar tereta, i to radi toga što zapovjednik nije poduzeo potrebne mjere za zaštitu tereta od atmosfere vrućine. Budući da je brodar odbio naknadu štete, spor je došao pred sud, i o njemu je raspravljala kasacija. Taj sud je obvezao brodara na naknadu štete iz slijedećih bitnih razloga:

Medju strankama je nesporno da je brodar izdao čistu teretnicu, da je teret u času ukrcaja bio u ispravnom stanju, te da je kvar nastao za vrijeme prijevoza. Prigovor brodarev da je šteta ustanovljena u njegovoj odsutnosti, pa da, prema tome, za njega tako učinjen nalaz nije mjerodavan, sud ocjenjuje kao neumjestan. Štetu je utvrdio avarijski komesar u prisutnosti predstavnika osiguratelja i ovlaštenika tereta. U postupku je ustanovljeno da je brodarevu agentu bio na vrijeme dostavljen poziv da prisustvuje utvrdjivanju štete. U ovim odnosima

poziv agentu smatra se kao i poziv učinjen brodaru. Na temelju toga proizlazi da je brodaru bilo omogućeno da se u kontradiktornom postupku izjasni o činjeničnom stanju. Ako se on tome nije odazvao ne može za sebe vući nikakvu korist. Osim toga u ovom slučaju je kontradiktornost bila ostvarena, jer su utvrđenju štete prisustvovali predstavnici osiguratelja i osiguravnika, kojih su interesi oprečni. Sud napokon smatra da danas svaki zapovjednik mora poznavati tehnička pravila za zaštitu tereta od topline, i da mora poduzimati odgovarajuće mjere.

/Dir.Mar. 1963, str.34/

B.J.

APELACIONI SUD, Rim

Presuda od 6.II 1960.

Gazzolo c/a Talijansko ministarstvo financija

Noleggio - Predmet ovog ugovora može biti samo brod sposoban za plovidbu - Ako se ne radi o takvom brodu, ne radi se o noleggio-u, premda su stranke svoj ugovor nazvale tim imenom i upotrijebile formular na kome se takvi ugovori sklapaju

Talijanska vlada je, za vrijeme drugoga svjetskog rata, sklopila s brodovlasnikom ugovor o noleggio-u. Ta vrst ugovora talijanskog prava u biti odgovara Times-charteru, ili našem "brodarskom ugovoru na vrijeme za cijeli brod". Brod je za vrijeme rata potopljen bombardiranjem. Nakon rata bio je izvađen iz mora i vraćen brodovlasniku. Poslije, kad je brod bio vraćen, stranke su sklopile dva nova ugovora, ali s retroaktivnim djelovanjem za vrijeme dok je brod bio potopljen. U sporu koji je među strankama nastao za naknadu štete, sud se pozabavio i pitanjem pravne prirode ovih naknadnih ugovora. Stranke su i njih nazvale noleggio. Međutim, unatoč tome, ni prvi ni drugi sud nisu im priznali taj karakter. U stvari, kaže drugostepeni sud, kada su bili zaključeni naknadni ugovori, nastupila je bitna promjena predmeta ugovora, koji nije više bio brod, tj. plovilo u stanju plovnosti, nego potopljeni objekt. Upravo uzimajući u obzir ovu promjenu, bili su zaključeni novi ugovori, koji premda su nazvani noleggio i bili sastavljeni na formularima koji su nosili takav naziv, ne mogu biti takvim smatrani, i to radi pomanjkanja predmeta koji, kako proizlazi iz pozitivnih propisa, nije običan brod, nego brod "koji poduzima jedno ili više predviđenih putovanja, ili putovanja, koje odredi naručitelj". Odnos iz noleggio-a prestao je kada je brod bio potopljen.

/Dir.Nav.1962, str.119/

B.J.